

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi čepisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost". — Tisk tiskarne "Edinost", vpisane zadruge z enim cenišnim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta " 12.—
za tri mesece " 6.—
za nedeljske izdaje za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Posamezne številke "Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Čene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljnja vrsta " 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelček "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačilo se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilni račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Italijanska fronta. — Na soški fronti so se razvili veliki boji. Italijani napadajo z velikimi silami. Napadi pri Plavah, na podgorsko postojanko in okoli pri Ločniku odbiti. Pri Sv. Martinu segledinski pešpolk št. 46 krvavo odbil sedem maskokov. Ob tolminskem predmostju le topovsko delovanje sovražnika.

Zapadno bojišče. — Položaj v splošnem neizpremenjen. Pet sovražnih letal sestreljenih.

Na ruskem, balkanskem in turškem bojišču nobenih važnih dogodkov.

Ravno. — Vojno stanje med Avstrijo in Portugalsko. — Potovanje Pašića v zavestniške prestolnice. — Nabor letnika 1898.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se objavlja: 14. marca 1916, popoldne.

Rusko in jugovzhodno bojišče. — Nič novega.

Italijanski bojišče. — Na soški fronti so se pričeli razvijati veliki boji. Od večer napadajo Italijani z močnimi silami. Bili so povsod odbiti. Ob tolminskem predmostju se je sovražnik zadovoljil z zelo živahnim ognjem. V rdečilu Plav so se sovražnikov poizkusi, da bi razrušili naše ovire, izjalovili. Ob goriskem predmostju sta bila odbita dva napada na postojanko pri Podgori in eden na predmostni okoli pri Ločniku. Severni del doberdobske planote je bil ponovno napaden od močnih sil. Pri Sv. Martinu je segledinski pešpolk št. 46 krvavo odbil sedem maskokov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Poročilo Cadorne.

DUNAJ, 14. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Poročilo Cadorne 12. marca.

V višje ležečih oddelkih bojišča trajno slabo vreme neprestano ovira delovanje naših čet. Sneg je na nekaterih točkah 10 m debel. Intenzivno in uspešno se je razvijalo delovanje naše artiljerije na vsej fronti od srednje Soče do morja. Par odsekov sovražnih črt je bilo poškodovanih, branitelji pregnani in potolčeni in na več mestih sovražne baterije prisiljene k molku. V odmorih je napadala naša pehota v globokem snegu in preko blatnih pobočij sovražne postojanke in jih bombardirala z ročnimi granatami. Na pomoč došli ojačevalni oddelki so služili naši artiljeriji in srdito streljočim strojnimi puškami za siguren cilj.

Italijanska zbornica.

ZUERICH, 14. (Kor.) Na večerajšnji seji italijanske zbornice je zahteval najprej posl. Cutugno pojasnilo glede dogodkov v Črnigori in Albaniji. Državni podtajnik Borsarelli je zaprosil poslanca, da naj obнови svoje vprašanje o priliki debate o proračunu za ministrstvo za vnanje zadeve. Poslanec Colonna di Cesaro, ki je govoril proti beški ministru, prireditvam na korist italijanskim vojakom in prebivalstvu, je državni podtajnik odgovoril, da so bila izročena vnanjim zastopnikom Italije navodila glede omejitve teh prireditvev. Zbornica je pričela nato gospodarsko-politično debato, za katero je vpisanih dotedaj 65 govornikov. Poslanci so došli v velikem številu in je vladalo povsod mirno razpoloženje. Prvi govornik liberalne desnice, Morpurgo, je uvodoma izjavil, da on in 49 poslancev, ki so se pridružili njegovim predlogom, priznavajo veličino in kompliciranost naloge, ki jo zahteva vojna od ministrstva in nočejo v svoji kritiki poudarjati toliko osebno pomankljivost, kakor popraviti številne zmote. Obžaluje, da je stopila vlada z zastopniki kmetijstva in industrije le redkokdaj v zvezo, da je pozabila na preskrbo kruha in premoga in da je odvzela kmetijstvu delovne sile. Za železniška prevozna sredstva, ladijske tovarne in zaloge premoga se je malo skrbelo in šlo v izvoznih prepovedih predaleč. Govornik je končal med odobravanjem z željo, da naj vlada z gospodarskimi odredbami prispeva k pospešenju zmage in napredku dežele. Drugi govornik, reformist Drago, je pričel svoja izvajanja s konstatacijo, da on in njegovi strankini prijatelji naglašajo politični moment in da s kritiziranjem vladnih odredb glede gospodarstva pri davkarjih in upravi ne mislijo toliko na osebe neposredno odgovornih ministrov, kakor na vse kabinet, ki mu očitno manjkajo vsi organi in kriteriji za politično delovanje. Govornik je naglašal, da je vlada pokazala, da hoče vlepesebnosti pri podraževanju popirati in da je postalo gospodarsko razmerje med gornjo Italijo in južno Italijo slabšeje še posebno radi tega, ker so bila vojno-industrijska naročila izročena posebno gornji Italiji. Dolžnost vlade bi bila, da bi skrbela za ladijske tovarne, za premost in kovinske zaloge pred pričetkom vojne. Z dovolitvijo izvoza žvepla, vegetarične

masti, olja in železa je vlada koristila sovrážniku. Govornik je pobijal izgovore angleške vlade glede višine ladijskih tovarnin, ki jo pripisuje angleški dobičajnosti. Govornik je izjavil končno, da sta parlament in narod v slabem razpoloženju in da je italijanska vlada to nerazpoloženje še povečala. Vsekakor bi moralo biti danes vse dejanje in nehanje vlade v svrhu zmage podrejeno parlamentu in narodu. Reformisti sicer občudujejo Salandro, ker je napovedal vojno in govoril naravnost sijajno na Kapitolju, vendar pa ne vedo, ali naj v očigled sedanjim vladnim kriterijem še v naprej podpirajo njegov kabinet. Ministrski predsednik Salandra je zaklical: »To je odvisno popolnoma od Vas!«

Naslednji govornik, socialist Grazia-dei, je imenom svojih strankinih prijateljev opozarjal na to, da so principijalni nasprotniki vojne in proti vsakemu razširjenju. Danes socialisti kot Italijani gotovo ne morejo sabotirati vojne; naglašati pa morajo odgovornost vseh onih, ki so govorili v blestečih besedah narodu glede kratke dobe in lahke vojne, kakor tudi prepričati, da bi bila vlada še nadalje v tej zmoti. Tudi socialisti polagajo važnost na politični značaj te debate in ne nastopajo proti posameznim ministrom, ampak proti kabinetu, ki je pokazal popolno nepoznanje položaja in zagrešil v gospodarskem življenju največje zmote glede važnosti uvoza, trajanja vojne in mednarodnega položaja. Vlada je pogrnala Italijo v veliko večjo gospodarsko odvisnost od Anglije, kakor se je nahajala v nji kedaj poprej napram centralnim državama, in s tem še povečala nadlogo glede ladijskih tovarnin, rži, premoga in drugih potrebnih stvari. Poznejše korektorne odredbe vlade so torej zakašnjene in so bile neumestne. Glede gospodarske konference v Parizu želi govornik, da zadeva carske ureditve po vojni ne bi bila preudržana (odobravanje) in da si Italija ne bi zaprla važnih tržišč za svoje izdelke. Socialisti žele, da se stavi zbornica jasn vladni program in imenuje potem najspodobnejše močje za izvedbo programa.

Vojno stanje med Avstrijo in Portugalsko.

DUNAJ, 14. (Kor.) Vstred nastopa večnega stanja med Nemčijo in Portugalsko je dobil c. in kr. poslanik v Lizbonu ukaz, da naj zahteva od republike potne liste in odpotuje z osebami poslaništva iz dežele. Tukajšnjemu notranjskemu poslaništvu smo poslovođili bodo izročeni potni listi istočasno.

Nemško uradno poročilo.

BERLIN, 14. (Kor.) Veliki glavni stan, 14. marca 1916.

Zapadno bojišče. — V splošnem položaj neizpremenjen. Manjši boj pri Wietle, severovzhodno Yperna, se je končal s pregovom Angležev. — Poročnik Immelmann je sestrelil po eno angleško letalo vzhodno Arrasa in vzhodno Bapauma. Letalci so mrtvi. Poročnik Boelcke je sestrelil za sovražno črto dve sovrážni letali, nad utrdbo Marre in pri Malancourt, severozapadno Verduna. Slednje letalo je bilo po naši artiljeriji izničeno. S tem sta oba oficirja spravila izven boja že deseto, oziroma enajsto sovrážno letalo. V zračnem boju zapadno Cambrai je bil en angleški dvokrovnik prisiljen, da je pristal. Letalci so bili ujeti.

Vzhodno in balkansko bojišče. — Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Demonstracije Derbyjevih rekrutov.

ROTTERDAM, 13. (Kor.) »Nieuwe Curant« poroča iz Londona: Včeraj se je vršilo zopet mnogo protestnih zborovanj tisočev po Derbyjevem sistemu rekrutiranih poročencev. Zahtevalo se je, da naj se odpokliče neporočene iz vojašine prostih poklicev in razširi brambna dolžnost na mlade poročence.

Kritični položaj v angleških rudokopih.

LONDON, 13. (Kor.) »Daily News« javlja, da je v južnoveškem premogokopnem okolišju nastal kritičen položaj zaradi neorganiziranih premogokopov.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON, 13. (Kor.) Pri posvetoivanju o proračunu v spodnji zbornici dne 9. t. m. je Robertson (lib.) glede predstojajočih finančno-političnih konferenc v Parizu izjavil, da vzbujata govora trgovskega ministra in zakladnega kancelarja skrbi, ker bodo baje v angleškem finančnem sistemu predčasno izvršene izpremembe. Govoril je tudi proti načrtu, da bi se po vojni bojkotiralo nemško trgovino. Holt (lib.) je rekel, da mora trajen mir biti ustvarjen na podlagi, da se Nemčiji, potem ko popravi svoje zločine, odpusti. Mir mora garantirati Nemčiji častno mesto med narodi. Ministrski predsednik Asquith je odgovoril, da zastopniki angleške vlade v Parizu ne bodo storili ničesar, kar bi vezalo svobodno postopanje vlade ali spodnje zbornice. Vlada ne namerava preko izmenjave misli. Angleški

zastopniki se bodo vrnili iz Pariza brez vsake obveznosti. Vlada ne bo predčasno ukrenila ničesar, kar bi zahtevalo natančnega premišljevanja in bi zamoglo imeti velike posledice.

Asquith obolev.

LONDON, 14. (Kor.) Ministrski predsednik Asquith je obolev za bronhijalnim katarijem ter vsled tega ne more prisostvovati današnji seji spodnje zbornice.

Pašićovo potovanje v prestolnice entitnih držav.

LUGANO, 13. (Kor.) »Giornale d'Italia« poroča: Srbski ministrski predsednik Nikola Pašić odpotuje v spremstvu državnega podtajnika za vnanje zadeve Jovanovića in načelnika kabinetne pisarne Jankovića še pred odhodom prestolonaslednika Aleksandra, ki pride par dni po prihodu teh funkcionarjev v Rim, da obojišče potem odtu tudi glavna mesta v četrtošporazumu zastopanih držav. Kakor zatrjuje list, je namen teh obiskov ta, da se dobi denar za srbsko armado in poizve, v kakih okoliščinah, kedaj in na katerem bojišču naj stopi zopet urejeni ostanki srbske armade v akcijo. »Giornale d'Italia« zagotavlja Srbijo simpatij in zvestobe Italije.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 13. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: S fronte v Iraku in v Kavkaziji ni dospele nobene važne poročila. V oddelku Felahie je naš ogenj sestrelil eno angleško letalo. Letalca sta bila vsled eksploziranja bomb, ki so se nahajale v letalu, ubita. — Dva rušilca torpedovk in en monitor so streljali na v okolici pri Smirni se nahajajoča kraja Jenikale in Čezme, nakar so se oddaljili.

Turški parlament zaključčen.

CARIGRAD, 13. (Kor.) V zbornici in v senatu je bil prečitan cesarski dekret, ki odreja zaključitev ustavnega zasedanja parlamenta, ki se snide k prihodnji seji dne 14. novembra.

Rumunija.

BUKAREŠT, 13. (Kor.) Liberalna stranka je imela včeraj v Campinu zborovanje, na katerem so vsi govorniki odobraval politiko kabineta Bratianu. Eden poročevalcev se je o političnem delu sedanjega kabineta izrazil v smislu, da je rešil deželo katastrofe.

BUKAREŠT, 14. (Kor.) Konservativna stranka je imela včeraj v Ploesci skupščino, na kateri je načelnik stranke Marghiloman naglašal, da vztrajajo konservativci pri brezpozgovni izvedbi sklepa kronškega sveta, ki si ga je razlagati tako, da mora Rumunija zavarovati svoje meje ne samo proti eni, ampak na vseh straneh. Politiške federacije ni mogoče odobravati, ker bi pomenila definitivno resignacijo na Besarabijo. Vseučiliški profesor Arion je naglašal v svojem govoru, da mora Rumunija obračati svoje poglede proti dolnji Donavi. Zato ni mogoče misliti, da bi bilo tozadevni cilj mogoče doseči brez vojne.

Nemški memorandum ameriški vladi.

LONDON, 13. (Kor.) »Morning Post« poroča iz Washingtona z dne 9. t. m.: Memorandum, ki ga je izročil nemški poslanik včeraj državnemu tajniku Lansingu, je skrajno spretna šahovna poteza in nam zamore znatno škodovati. To je nova oblika propagande in se je zgodilo prvič, da v zgodovini diplomacije, da prihaja kak narod z javnim apelom na narod druge države. Nemški memorandum je faktično naslovljen na ameriški narod.

Ameriški senat.

NEWYORK, 13. (Kor.) Na zadnji seji senata je senator Mac Cumber umaknil svojo resolucijo, da naj se posvari Amerikance pred uporabljanjem oboroženih trgovskih ladij in sicer z utemeljitvijo, da so Amerikanci dovolj posvarjeni in da bi zamogla njegova resolucija ovirati diplomatsko pogajanja. Ako bi zavtele to okoliščine, bi resolucijo obnovil. Vendar upa, da bodo nesporazumjenja poravnana na mirnim potom.

Švicarska politika nevtralnosti.

BERN, 13. (Kor.) V narodnem svetu se je nadaljevala razprava o nevtralnosti politiki zveznega sveta in o razmerju med civilno in vojaško oblastjo. Sigg (Curih), socijalni demokrat, je utemeljeval predlog socijalnodemokratske frakcije na odklonitev in grajo nazorov o nevtralnosti, kakor so jih v Curihu razvijali višji častniki. Inozemstvo mora vedeti, da se švicarski narodni zastop odločno izreka za načela nevtralnosti in da odločno graja dogodke v generalnem štabu. Govornik je končal z nasvetom zveznemu svetu, naj se začne baviti z mirovnim posredovanjem, za kar mu bodo hvaležni vsi narodi.

Novi nemški poslanik v Sofiji.

SOFIJA, 14. (Kor.) Novoimenovani nemški poslanik grof Oberndorff je kralju

slovesno izročil poverljive liste. Pri tej priliki izrečena nagovora sta imela značaj posebne prisrčnosti ter sta izražala zaupanje v bodočnost obeh dežel.

Novi ruski poslanik na japonskem dvoru.

PETROGRAD, 13. (Kor.) Ruski poslanik na Kitajskem, Krupenski, je bil imenovan za poslanika na japonskem dvoru.

Ameriško-mehikanski spor.

WASHINGTON, 13. (Kor.) Združene države ameriške so sprejele predlog Carranza, da sklene formalen dogovor, da smejo v svrhu zasledovanja roparskih tolp čete Carranza prekorajčiti ameriško, čete Unije pa mehikansko mejo.

Zborovanja odseka za vnanje stvari v Nemčiji.

MONAKOVO, 13. (Kor.) Neki berlinski list trdi, da seje zveznega odseka za vnanje stvari, ki so sklicane za prihodnje dni, državnemu kancelarju niso dovolili in da jih skuša radi tega preprečiti. Kakor poroča »Korrespondenz Hoffmann«, je ta trditev brez vsake podlage. Odelek je bil sklican v popolnem soglasju z državnim kancelarjem.

Povratek barona Slatina na Dunaj.

DUNAJ, 14. (Kor.) Ekselencia, baron Rudolf Slatin, se je včeraj vrnil iz Stockholma, kjer se je pogajal predvsem glede izmenjave invalidov in vlakov z darovi. Pogajanja so se končala izredno ugodno. Baron Slatin se je na povratku sešel v Kopenhagnu s sestrami Rdečega križa, gospi pl. Rosty in gospi pl. Mihalotzy, ki ste končali potovanje v svrhu poseta ujetniških taborišč v Rusiji in bili sprejeti včeraj v Berlinu od nemške cesarice. Obe dami pridete danes na Dunaj.

Zaprisega kneza Palffyja.

DUNAJ, 14. (Kor.) Cesar je danes dopoldne zaprsegel v Schönbrunnu novoimenovanega najvišjega hlevarja, kneza Palffyja.

Dunaj za Ortelburg.

DUNAJ, 14. (Kor.) V sejni dvorani občinskega sveta se je vršil danes dopoldne pod predsedništvom župana dr. Weiskirchnerja svečanostno ustanovno zborovanje dunajskega vojnopomožnega društva za Ortelburg. Med drugimi so bili navzoči nemški veleposlanik pl. Tschirschky, ministar za notranje stvari princ Hohenlohe, namestnik baron Bleyleben, bivši ministri Klein, Derschatta in Wittek, policijski predsednik berlinsko-schöneberški, dr. bar. Lüdinghamen i. dr. Po slovesnem otvoritvenem nagovoru župana dr. Weiskirchnerja je berlinsko-schöneberški policijski predsednik predaval o vojni pomoči v Vzhodni Prusiji. Nato se je zahvaljeval deželni glavar msgr. dr. Faldutti v imenu italijanskega prebivalstva mesta Gorice za prevzete vojne kumstva s strani mesta Berolina in je izrazil prenočanje, da se bodo Italijani izkazovali vredni sinovi avstrijske domovine. Po izvolitvi društvenega predstojništva in odposlatvi simpatičnih brzojav mestoma Berolin in Ortelburg se je zaključilo zborovanje z navdušenimi vzkliki cesarju Francu Jožetu in cesarju Viljemu.

Bilanca plovbene družbe »Adria«.

BUDIMPEŠTA, 13. (Kor.) Plovbena družba »Adria« je na današnji seji ravnatelja sestavila zaključno bilanco, ki izkazuje po statističnih odpisih izgubo 390.000 K. Ravnateljstvo je sklenilo, da se predlaga generalni skupščini, da se izplača 5% dividenda (10 K) in sicer kot dividenda na breme rezervnega fonda.

Nabor letnika 1898.

DUNAJ, 14. (Kor.) Razglas za nabor letnika 1898, ki je od 1. januarja 1916. podvržen črnovojni obveznosti, bo na Ogrskem objavljen jutri, v Avstriji pa v nekaterih dneih. Nabori se bodo vršili v obeh polovinah monarhije med 14. aprilom in 3. majem 1916.

Položaj.

14. marca.

O operacijah proti Verdunu piše vojni kritik v »Agramer Tagblattu« nastopna zanimiva razmotrivanja. Bitka pri Verdunu je nekaj posebnega, povsem novega v tej vojni. S prvega, začetkom nemške ofenzive proti Verdunu, se je hotelo risati paralele med to bitko in zavzetjem Litliche, Namura in Antwerpena. Ali Lüttich je bil v resnici iznenada napaden, Namur in Antwerpen pa nista razpolagala s potrebnimi vojskami. Potem so hoteli bitko pri Verdunu primerjati z bitki pri ruskih trdnjavah — to prispevajočanje ni veljavno že zato, ker je ruska armada že začela s svojim splošnim umikanjem, ko so avstro-ogrške čete naskakovale ruske trdnjave. Tudi poizkus, da bi se prodirvalna bitka na Dunajevcu primerjala z bitko pri Verdunu, je ponesrečen. Neke podobnost med obema je le v zasnovanju bitke, ne pa v njenem razvoju. Slednjič

so menili, da bi Przemysl in Novogeorgijevsk dala paralelo za bitko Verdunsko. Toda, Przemysl so Rusi obkolili in oblegali, Novogeorgijevsk je bil po Nemcih odrezan in potem so za zavzeli. Z bitko pri Erzerumu in zavzetjem te trdnjave se bitka pri Verdunu tudi ne da primerjati že zato, ker ne vemo, kako je bil Erzerum utrjen, ali so Turki res vse storili, da bi bili Erzerum prav in izkustvom te vojne primerno dogradili in ga usposobili za brambo. Najbolje bi bitko pri Verdunu primerjali z bitki pri Osovcu, ki so trajali tedne in mesece, pri trdnjavi, ki je kljubovala vsem napadom in je padla šele potem, ko so Rusi na umiku v polletju opustili tudi črto Bobr-Niemen. Vendar pa ni bil Osovec kot utrdba posebno izpopolnjen in je imel, ako natančno sodimo, svojo odporno silo zahvaljujuči okolišnosti, da je ležal v ruski frontni črti. Ta okoliščina velja tudi za Verdun. Ta leži tudi v francoski frontni črti, četudi je bolj izpostavljen nego je bil Osovec svojo časno v ruski. Toda Verdun je kot trdnjava izpopolnjen prvovrstno, razpolaga z najmodernejšimi obrambnimi posredstvi in so ga med vojnimi prilagodili najnovejšim izkustvom, pridobljenim v pol-drogoletni vojni. Na drugi strani so pa Nemci tudi pridobili na izkustvih v napadanj, ki jih pri Osovcu niso imeli in jih tudi niso mogli imeti. Prispevoda med Osovcem in Verdunom se torej tudi ne da do kraja izvesti. In tako se pri Verdunu zopet enkrat skuša rešiti problem, ali bo po tej vojni sploh še trdnjave? Po hitrem padanju trdnjav v tej vojni prodira nazor, da so trdnjave v moderni vojni stranskega pomena. Zdi se pa, da hoče Verdun ta nazor ovreči. Tretji teden bitke pri Verdunu je pri koncu, par tednov je že minolo od zavzetja fora Douaumont, ne da bi se bila situacija okoli Verduna v tem času bistveno odločno izpremenila. Gotovo so dosedajni uspehi Nemcev pri Verdunu veliki, ali odločilni doslej niso bili. Tudi zavzete fora Vaux ni bila za situacijo pri Verdunu odločilna, kakor tudi izguba te utrdbi ni bistvenega pomena. Francosko vojskovodstvo hoče menda podati dokaz, da imajo trdnjave tudi v moderni vojni velike naloge in da morejo, ako se prav prireajo in porablajo, zadostovati tem nalogam. Temu nasprotno pa je naloga nemškega generalnega štaba, da ovrže ta francoski dokaz. Eno in drugo je novo, in odtodi prihaja menda, da se nam potek bitke pri Verdunu vidi tako čuden. Tam se namreč ne gre samo za odločitev v tej vojni, marveč tudi za temeljna načela — bodočega vojevanja v bodočih vojnah.

Naj obrnemo danes nekoliko pozornosti dogodkom na armenskem bojišču. Očitno je, da ruske operacije streme proti Trebizondi. Turška bojna sila se je umaknila v zapadni smeri proti Erzurumu, in v južni proti Muš-Bitlisu in zgornji dolini reke Tigris. Vostvu turške vojske je menda — ker zanesljivih opor za presojanje ni — na tem, da prisili Ruse, da tudi oni cepijo svoje moči in da jih na ta način odvrne od kakega važnega operacijskega objekta. Ta je — kakor rečeno — Trebizonda, ki je bila doslej posredovala turške vojaške transporte: preko Erzeruma in Tebrisa v visoko Armenijo. Sedaj je to važno pristaniško mesto ob Črnem morju blokirano po Rusih, ako smemo verjeti njih uradnim poročilom. Govoril se, da so tamošnje utrde zastarele in večinoma zanemarjene, in vprašanje je, ali bodo mogli Turki držati to mesto? Posebno pa še, ker tvori rusko brodovje izdatno protitežje proti turškim.

Glavna sila ruskega središča je sledila iz Erzeruma Turkom v smeri proti Erzincganu, ker je tu najkrajša pot do Angore, kjer se končuje anatolska železnica: v srce Male Azije in do Marmarskega morja. Tako so se razvijali dogodki dosedaj, kar pa nikakor ne pomenja, da je boj že odločen marveč prehitvajo dogodke tisti, ki menijo, da grozi Carigradu nevarnost, da bo odrezen od svojih maloazijskih pomožnih sredstev. O ne — tako daleč še nismo, marveč je gotovo, da pripravljajo Turki velik in odločen odpor, ki uniči vse dosedanje ruske uspehe. Rusofili se sklicujejo tudi na rusko napredovanje v Perziji, ali ravno poročila zadnjih dni sporočajo o političnem preobratu v Perziji v protiruskem smislu in poročila ruskega vojskovodstva zatrjuje, da ruski napadi izgubljajo na ostrosti. Svetovotari je torej, da se ne dajamo impresionirati po dosedanjih ruskih uspehih, in sosebno, da ne precenjujemo pomembnosti padca Erzeruma. Se na nekaj ne smemo pozabiti: na psihološki moment pri Turkih. Zgodovina pripoveduje, kako jih nevarnost, ki je postala velika, moralno povzdiga in usposablja za nepričakovan odpor, da delajo prave čudeže na obrambi svoje zemlje.

V odstavku, kjer smo včeraj govorili o krizi v Italiji se je urinila neljuba pomota. Sporočilo, na podlagi raznih vesti, da se je Italija končno vendar odločila za sodelovanje na drugem vojnem svetu četrtošporazumu v Parizu (dočim je doslej sklepi v tem pogledu vedno zatežala z raznimi pretvezami), sledi v večerajšnji situacijski sliki pripomba: Potemtakem

bi bil menda Cadorna zmaga! Narobe je res. V tem sestavku je izostala besedica »ni«. Saj je znano, da je Cadorna vedno nasprotoval vsakemu sodelovanju Italije bodi na Balkanu, bodi na francoski fronti in je vedno zahteval, naj Italija porabi vso svojo vojsko le na domači fronti.

Zelo važna vest je zabeležiti iz Francije. Pariški »Matin« je prišel — kakor je naglasil: pooblaščen v to — vest, da je vojni minister Gallieni — bolan! Ta »bolezen« pa ima menda svoje vzroke v napadih na vojnega ministra od strani Clemenceau-a v listu »Homme euehaine« radi dogodkov pri Verdunu. Clemenceau očita vojnemu ministru pomanjkljivo pripravo za brambo Verduna. Dočim pa je socializt Hervé branil vojnega ministra in očital Clemenceau-u, da njegovo postopanje medli že na izdajstvo domovine, je pa armadna komisija senata menda drugačnega mnenja, kajti prišla Clemenceau-u. Od tudi bolezen francoskega vojnega ministra, ki je najbrže tako resna, da »Matin« že pripravlja javnost na Gallieni-jev odstop.

Flandrija v snegu.

Zima je potrkala na vrata Flandrije in pomladanske nade, ki jih je vzbujala pesem škrlančkov v naših srcih, ko je odmevala jutraj v peščenih strelskih jarkih, v skrivališčih baterije in na mnogih južnih grobovih — so se izpremenile v led. Nobenega pitčije glasni ni slišati, kakor samo vpije čaple, šumenje virov in klopotalet malih črnih ponirkov, ki prihajajo v tropah z morske strani.

Zima v Flandriji. Na sipinah ob morju leži beli sneg in po njih drve sani vojakov. Tudi neštevilni globoki vodni jarki, ki se nahajajo po travnikih in se vijejo preko cest in potov, nosijo močen led. Flandrija v snegu. Nepriznana in neobičajna slika. Meglo in deževje smo poznali kakor dosedaj. Le redkokdaj je posijalo solnce od jeseni. Nekako domotožje se je polastilo vseh vojakov, ko se spominjajo, da so tudi njihove domačije v snegu. In vendar: kako drugačnega je slika tu. Doma mirne in prijazne vasice, ki jih je spoznali že oddaleč po tankih, modrih oblakih. Tamkaj mirni ljudje, rdečelčni, ki si delajo pot tudi skozi največja snegovaja. Doma zvonovi, ljubkodušni in prepevajoči običajne pesmi. ... Tu nič drugega, kakor razvaline, ki so v beli odeji sicer precej romantične, da se oko slikarja le težko loči od njih, a te romantične razvaline govore le strašne pripovedi in resnico o bedi in smrti. Nikjer nobenega glasu zvonov. Cerkve, ki jih je poprej mrgolelo v flandrijski deželi, so sedaj prah in pepel.

Pred menoj leži Nieuport. Z daljnogledom je mogoče opaziti vsako hišo in vsako okno. Mesto se je močno izpremenilo v zadnjih tednih, dočim je imelo poprej nešteto hvaljenjivih motivov za umetnike. Karakteristike so izginile. Prestari, klubovalni tempelski stolp pred mestom, skoro 600 stoletij star spomin na gospodstvo tempelskega reda, ne obstoja več. Istotako ni več sledu o ogromnem in močnem tempelskem redu. In tudi razvaline katedrale so morale žrtvovati sedaj vsem neurjem klubujoči ciklopiški stolp. Za Francoze sta bila oba stolpa velika mikavost posebno ker sta jim izborna služila v vojaške namene. Sedaj sta morala tudi ona dva podčeli delu naših težkih mornariških topov. Strašni prizori so bili, ko so težki projektili prebijali trdno oziroma, ko so razbijali kos za kosom, dokler se nista oba velikana izpremenila v kup razvalin.

Blesketajoč sneg leži na razbitih hišah Nieuporta in zakriva z nežnim pajčolanom tragedijo dežele, ki jo je zadela tako težka usoda. Toda pajčolan bo zopet izginil, ko bodo topli vetriči in ljubki solni žarki pregnali tudi zadnje sledove zime iz dežele. Slep je, kdor misli, da je velika tragedija že končana. Smrt še ni nasitena in njena kosa še ni skrhana.

Z grške meje.

Pod tem naslovom čitamo v enem zadnjih »Berliner Tageblattov« naslednje zanimivo poročilo vojnega poročevalca tega lista:

Dočim se je na zapadu ob grmenju topov pričelo novo, morda zaključno dejanje svetovne drame, je balkanski bojšče videti dozdnevno mirno in izumirlo, kakor kako gledališče v poletnih počitnicah. Kakor se zdi, je tej deželi, po kateri je neprestano razsajala vojna v malem, usojena vendar enkrat zlata doba. Kmetu v svoji koči se ni treba bati več, da bi bil oropan in zlostanjšan danes pod pretvezo, da se pregreša proti patrijotičnim revolucionarjem, jutri pa, češ ker je baje roval proti vladajoči vladavini, in potnik more z večjo varnostjo kot kdaj prej v mirnih časih potovati po samotnih cestah in proučevati samoraso življenje v vaseh, kamor je redkokdaj stopila noga tučca. Mirno se pasejo ovce po osehih pašnikih in čuti je edino le strele nemških in bolgarskih vojakov, ki si preganjajo čas z lovom na divje mrjase ali s še nedolžnejšim lovom na vrane in kavke. Razlika je pač ta, da se pri gledališču natančno ve za začetek nove sezone, dočim pa je tu obema nasprotnikoma kar največ na tem, da skrbno skrivata, kdaj naj bi se zopet pričela krvava igra. Morda pride šele v štirih tednih, morda pa tudi jutri že trenutek, ko se začne premikati na obeh straneh nagradene mase. Potem bo dežela, ki jo promatrano danes z že nekoliko otoplelo neestrpnostjo, naenkrat zopet v goriško splošno zanimanja, in kraji, ki so dosedaj večinoma nepoznani, bodo naenkrat na jeziku vseh ljudi.

Ozemlje, ki je imajo zasedeno ententne čete okoli Soluna, sega na vzhodu in severu v širokem loku od Rendinskega zaliva preko Tachinskega jezera zapadno Serresa tja do Demirhissarja ob Strumi in odtam tik ob bolgarski meji preko Butkovskega jezera do Kilindirja južno Dojranskega jezera, odtam pa proti jugu do Ardžanskega jezera; na zapadu pa gre meja bistveno ob Vardarjevi strugi in vardarska ravnina na desnem bregu je samo po posameznih v ospredje porinjenih predstazah zasedena tja do Jenidže-Vardarja.

Po tej močvirni ravnini, ki jo oživljajo neštete množine ptic-močvirnic in se imenuje »Kampania«, vodi v velikih zavojih, ki južno Verrije prihajajo do podnožja pogorja Agostos, v poludeveti uri železnica iz Soluna v Bitolji. Cesta vodi tjakaj v znatno premejši črti.

Ko je premerila rodovitno, a z malarijo in legarjem okuženo pelagonsko ravnino, prehaja pri Ungočanih grško mejo in se potem pelagonsko dviga do Banice. Tu stoji 2525 metrov visoki Kajmakčalan, čigar krasna bela kopa se vidi iz Bitolje. Ta vrh si tudi sredi poletja v deževnih dneh nadevava belo čepico in to mu je tudi dalo ime »Tatu smetane«, kakor ga imenujejo Turki. Nato vodi cesta ob severnem bregu Ostrovskega jezera do Voden. Mesto leži čudovito lepo na visoki skali, številni slapovi šume v najbližji okoliščini, se napajajo z ogljikovikislim apnom in napajajo potem ravnino, ki je zaradi teh oplodjujočih vodnih žil in blagega podnebja krasen sadni vrt z vinogradi smokovniki in orehovniki. Drugače, a ne manj krasno je porastlo z gozdom dalje na jugu ležeče gorovje Agostos, ki spada med najlepše in najmanj znane evropske predele. V senci njegovih kostanjevih in hrastovih gozdov se pasejo velike trope divjih mrjasev, jelenov in srn. Toda po vsem tem Voden na postala toliko znamenita v svetu kot pa po dejstvu, da je mesto po svoji lepi trdnjavi na cesti iz Bitolje v Solun. Kot tako je igralo mesto že veliko vlogo v bojih med nicejskim cesarjem in epirskim despotom v 13. stoletju ter med Bizantinci in Srbi v 14. stoletju. Mesto je obelagal Stjepan Dušan in je vzel po izdajstvu, toda leto pozneje so je zopet zavzeli Bizantinci, toda le za malo časa, ker so je zopet morali izročiti Srbom.

Časopisje je že poročalo svojčas, da so ententne čete zasedle Voden, kar se pa do danes v resnici še ni zgodilo. V zvezi temu pa je pot tjakaj zaprta. Brez potnega lista, vidiranega po grškem konzulu, se ne more na Grško. Ker pa je, kakor znano, grški konzul zapustil Bitoljo, sem se moral zadovoljiti s posetom grške meje. Vožnja na Grško sem si predstavljaj vse drugače.

Po ravni črti me je vodila pot po ravnini, mimo lesketajočih se luž in kalnih, sivorjavih močvirij. V belem zimskem plašču se je lesketal Peristeri in celo nižja potočja na jugovzhodu, kjer stoji derviški samostan, so bila globoko doli pokrita s snegom. Po »enourni vožnji je dobrodušen star bolgarski črnovoli, ki je nosil na nogah opanke, okoli meč pa nekake volnene škornjice — najboljšo obutev za blato in ostro kamenje na cesti — pomolil proti meni puško, na kateri je bil nasajen dolg bajonet, pokazal nazaj in zaklical večkrat nekaj, v čemer sem razumel samo besedo »komandant«. Vrnil sem se in dobil pri poveljniku dovoljenje za prekočenje nevtalnega pasu.

Nevtralni pas je na bolgarski strani označen s preprostim drogom, na katerem je privezan šop slame, in dvema stražnjima kolibama na obeh straneh ceste. Ena je obrnjena proti Bolgarski, druga proti Grški, in kakor pač piha veter, sedi bolgarski stražnik sedaj v eni, sedaj v drugi. Koliba na bolgarski strani je navaden, pokoncu postavljen odprt železniški voz, na grški strani pa je spletna iz bičja. Ko sedi bolgarski stražnik v prvi in gleda tja v bolgarsko stran, mu prijazen smehljaj igra okoli ustnic, kajti spominja se svoje zveste žene, ki širokoprsna in močna, kot on sam, sedaj namesto njega obdeluje domačo grudo; ko pa gleda tja v grško stran, pa je čemer in jezen njegov obraz, kajti o Grkih ne misli ravno najprijazneje. Sicer pa je tako mišljenje na obeh straneh in nevtalni pas ni brez pomena.

Ko sem imel nekako tri četrtine en kilometra dolgega pota za seboj, mi je prišlo naproti nekoliko vojakov, ki so bili oddaleč videti Bolgarji, a so se po svetlejših, na rumeno cikajočih licih uniformah razlikovali od njih. Bila sta grški poročnik in podčastnik z nekaterimi prostaki. Ko me je poročnik molče vprašujoče gledal, sem hitro izrekel že prej dobropremišljeni nagovor:

— Kakor obžalujem, gospod, da vas ne morem pozdraviti v Homerjevem jeziku, ki niti vam niti meni ne gre več gladko, se veselim, da v vas spoznavam člana one armade, ki se je pri Salaminu in Maratonu in več drugih krajih bila tako slavno, člana onega naroda, ki ima tako odlične umetnike, učenjake in dražestne žene, za katere sem že imel v svoji mladosti veliko priljubljenosti, da sem se baval z njimi. Živela Grška!

Poročnik je odgovoril nato več stavkov, ki so, kakor upam, vsebovali enake višdnosti. Nato je pomignil vojaku, ki je prinesel steklenico izbornega grškega žganja. Ko sva trčila, bi bil najin pogovor končan, ko bi ne bilo slučajno tolmača, ki je posredoval, da sva si izrazila svoje medsebojne simpatije. Tako sva imela priljubljenost, da sva še večkrat poskušala izborni konjak.

Meja je bila tu nekoliko drugačna kot pa na bolgarski strani. Namesto, stražnih kolib je stalo tu nekoliko voz, ki so očividno spadali k parnemu valju. Tudi vozovi ob slabem vremenu midjo kolikor-toliko zavetja. Z daljnogledom sem v prvih ungočanskih hišah opazil nekaj žensk, ki so delale ob bednjih za perilo. To je bilo skoraj vse, kar sem videl Grške.

Ko sva s častnikom trčila na zdravje grškega kralja in nemškega cesarja, sem se končno odločil še za visokopolitično vprašanje.

— In kedaj, gospod moj, — sem vprašal, — stopi Grška na stran Nemčije?

— Takoj gospod, takoj! — je odgovoril poročnik navdušeno in je dostavil smehljaje: — Kakor hitro vi Nemci osvojite Gibraltar in Suez.

Razglas.

1. dne meseca aprila l. 1916. zapade za drugo četrtletje naprej plačljivo plačilo občega obrtnega davka in davka podjetij, ki so dolžna polagati javne račune, s pripadajočimi občinskimi dokladi, ter pripevek od imenovanih davkov za trgovinsko in obrtno zbornico za drugo četrtletje.

Vsi tozadevni davčni obvezanci se pozivljajo, da plačajo nanje odpadajoče zneske občinskemu davčnemu uradu, da se izognejo prisilnemu postopanju, s pripombo, da so, četudi bi ne bili dobili dotičnih plačilnih nalogov za tekoče leto, v smislu zakona dolžni plačati davek na podlagi plačilnih nalogov prejšnjega leta.

Če se ne plača najdalje tekoma 14 dni po zapadlosti, se računajo zamudne obresti za davek in doklade v smislu zakonov, izdanih 9. marca 1870, št. 23 d. z., 23. januarja 1892, št. 26 d. z. in 27. julija 1892, št. 19 d. z., in sicer od prvega dneva po dnevu zapadlosti.

TRST, 11. marca 1916.
Ces. komisar neposrednega mesta Trsta: Ivan Kreklic-Strassoldo pl. Treuland.

Razglas.

Cesarski komisar razglasi: Preden se tudi glede dragocenosti, zastavljenih v mestni zastavljalnici v drugem polletju 1915 na rdeče zastave listke serije 138, in dragocenosti, zastavljenih v prvem četrtletju 1916 na rumene listke serije 139, ukrene, kakor se je ukrenilo glede prejšnjih serij, da se namreč odposljejo v notranjost monarhije, morejo posamezni lastniki zastavljenih predmetov teh dveh serij rešiti zastavljene predmete do všteteja 20. dne meseca marca t. l. Mestni magistrat.

Domuče vesti.

Deželni glavar goriški in berolinska podpora Gorici. V poročilu c. kr. korespondenčnega urada o ustanovnem zborovanju »Dunajskega vojnopomočnega društva za Ortelburg«, priobčenega v današnjem našem listu pod naslovom »Dunaj za Ortelburg« se nahaja tudi naslednji stavek:

»Nato se je zahvaljeval deželni glavar mgr. Faidutti v imenu italijanskega prebivalstva mesta Gorice za prevzete vojne kumstva s strani mesta Berolina in je izrazil prepričanje, da se bodo Italijani izkazovali vredni sinovi avstrijske domovine.«

Gospod deželni glavar goriški je torej govoril v imenu Italijanov mesta Gorice. Čudno se nam zdi to ravnanje mgr. dr. Faiduttija kot deželnega glavarja dežele, ki ima dve tretjini prebivalstva slovenske in le eno tretjino italijanske narodnosti, in da se je zahvaljeval za podporo, ki naj bi prišla mestu Gorici iz Berolina, edino le v imenu italijanskega dela mestnega prebivalstva, ko je vendar znano, da je štela Gorica pred vojno okoli 12000 Slovencev, 12000 Italijanov in 3000 Nemcev. Mgr. dr. Faidutti je vendar deželni glavar za vso deželo Goriško in menda tudi za vse goriško mesto, ne pa morda samo za njega italijanski del. Kak povod bi bil torej mogel imeti, da se je za pomoč iz Berolina zahvaljeval samo v imenu goriških Italijanov? Ali naj bi morda te podpore ne prihajale v dobro vsemu goriškemu mestnemu prebivalstvu, temveč samo enemu delu, italijanskemu? V postopanju gospoda deželnega glavarja goriškega vidimo v tem slučaju nesoglasje z nalogom prvega predstavitelja avtonomne oblasti v deželi, da posveča svojo skrb v enaki meri vsemu prebivalstvu, ki trpi enako težke izkušnje v sedanjem vojnem času.

Goriška izpraševalna komisija za ljudske in meščanske šole v Ljubljani. Ker vsprico vojnih dogodkov v novembrskem roku 1915 pri omenjeni komisiji ni bilo usposobljenosti izpitov, so izrazili prizadebi primorski učitelji (zlasti slovenski, kajti hrvatski lahko polagajo izpite pred izpraševalno komisijo v Kastvu italijanski pa v Trstu) željo, naj bi se jim izpregledal izpit za ljudskošolsko usposobljanja, z ozirom na izredne razmere. Tej želji se z ozirom na zakonite določbe ni moglo ugoditi. Pač pa je stavilo predsedništvo zgoraj imenovane komisije, uvažujoč težki položaj provizorijalnih slovenskih učiteljev na Primorskem, predlog, da bi se vršili prihodnji usposobljenostni izpiti (v pomladanskem roku, brž po veliki noči) v Ljubljani, kjer itak biva precej komisijih članov goriških. Prostori in dnevi za izpite bi se določili v dogovoru s predsedništvom ljubljanske izpraševalne komisije ter objavili v novinah. — Ker je upravičena nada, da se ti predlogi sprejmejo, je svetovati prizadetim slovenskim učiteljem (oz. učiteljicam), da vložijo takoj potom šolskega vodstva na pristojni okr. šolski svet pravilno opremljeno prošnjo, naj jih pripusti k usposobljenostnim izpitom pred goriško izpraševalno komisijo v Ljubljani (Radeckega cesta 20/I). Prošnje naj vložijo tudi taki provizorijalni učitelji (oz. učiteljice), ki izkažejo samo eno leto prakse, a dokažejo, da jim je bilo ne nadaljevanje zabranjeno po vojni; učiteljem-vojakom pa se vsteje vojaška služba za učiteljsko.

Za »Dijaško podporno društvo«. V nedeljo, 19. t. m., bo v prostorih »Gospodarskega društva pri Sv. Ivanu, pri cerkvi, prireditev z prav lepo izbranim sporedom v korist »Dijaškemu podpornemu društvu«. Namen, ki ga ima omenjeno društvo, je vsakomur znan. Društvo podpira uboge dijake, da jim posoja knjige, plačuje šolnine itd. Zato je vredno vsestranske podpore. Najdajmo se, da bo v nedeljo prostorna dvorana »Gospodarskega društva« napolnjena mestnih in okoliških udeležencev, kajti društvo podpira vse, naj si bodo mestni ali okoliščanski dijaki.

Kralj Nikola o cesarju Viljemu. Paul Lindenberg je priobčil v listu »Ueber Land und Meer« spomine na svoje stike s kraljem črnogorskim Nikolo. Med drugim pravi: Romantična je bila usoda tega kneza, ki je sedaj dospela do tako tragičnega zavojaja. Nenadejen slučaj ga je povzdignil leta 1860 na prestol, ko je tedanjega kneza Danila v navzočnosti njegove soproge in ministrov neki iz dežele prognani podanik umoril. Zakon kneza je bil brez otrok in grozilo so zmešnjave vseh vrst. Tedaj je kneginja Darinka s hitrim sklepom snela mrtvemu soprogu kapico in jo posadila svojemu nečaku Nikoli, ki je bil malo dni potem proglašen knezom Črnogore. Nerad in prišljen po ljubljanih in groznih se je baje Nikola udeležil te vojne, ker on je bil prav za prav prijatelj Nemčije in je rad bival na nemških tleh. »Berolin poznam — tako je pripovedoval Lindenburg — še od tedaj, ko niso tam še nič slutili o današnjem njega procvitu, pred velikimi vojnami. Ali čeden je bil vedno, in vedno občudujem njega pridno prebivalstvo. Kako pozornost sem vzbujal, ko sem — za časa starega častiljivega cesarja, prišel v slavno-stno opero v svoji noši. Posebno rad sem se mudil v Potsdamu in sem mogel vseh cesarja zibati na kolenu. Bistri in ukaželjni dečko me je že zanimal in sledil sem njegovemu razvoju z živim zanimanjem. Držal je, kar sem jaz in kar so drugi pričakovali od njega.«

Iz rezervne bolnišnice v Znojmu pošiljajo pozdrave: Fran Sillig iz Gorice, Ivan Miklavc iz Rocola, Fran Lašič iz Vrtojbe pri Gorici, Ivan Vavotec iz Sv. Ivana pri Trstu, nekdanji cerkven in nar. pevec. Mestna zastavljalnica. Jutri, 16. t. m. od 9 dop. do 3 pop. se bodo prodajali na dražbi nedragoceni predmeti serije 136, zastavljeni meseca novembra 1914 na bele listke, in sicer od št. 43.600 do št. 45.000.

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Občna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831.

Zakladi za jamstvo dne 31. decembra 1914. K 480.984.656.23 Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1914: K 1.295.816.563. Plačana področila od leta 1891 do 31. decembra 1914 K 1.212.012.555.

S 1. januarjem 1907. je društvo uvelo za življenjski oddelek nove glavne pogoje police nadarjene največjo kulantnostjo.

Povdarjati je sledeče ugodnosti police:

- I. Veljavni takoj od izdajanja:**
 - a) brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vlogo, kadar mora zavarovanec vršiti vol. službo, ako je vpisan v polah črne vojske.
 - b) ako plača zavarovanec 100% od zavarovane svote, lahko obnovi polico, ki je izgubila veljavo vsled pomanjkljivosti plačevanja, samo da se plačevanje vrši v teku 6 mesecev po preteku roka.
 - II. Veljavni po preteku 6 mesecev od izdajanja:**
 - a) zavarovanec more — ne da bi za to plačal posebne premije in brez vsake formalitete — potovati in bivati ne samo v celi Evropi, ampak tudi v katerikoli deželi tega sveta. (Svetovna police). Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju, če pada zavarov. v dvoboj.
 - III. Veljavni po preteku enega leta po izdajanju police:**
 - a) zavarovanec se oprosti plačevanju za mešana zavarovanja v slučaju, da postane nesposoben za delo.
 - IV. Veljavni po preteku treh let od izdajanja:**
 - a) Absolutna neopodbitnost zavarovanja razun slučajev prevare.
 - b) Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovanec umrl vsled samomora, ali poskušene samomora.
 - c) Zavarovanec sme dvigniti posojila proti plačevanju 43%.
- Društvo sprejema zavarovanje tudi za življenje, požar, prevažanje in ulom.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSOJILA DAJE za vključbo 5 1/2 % na menice po 6 % na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru ESKOMPITUJE TRGOVSKE MENICE.	HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4 1/2 % Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Redni davki plačuje sam. — Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NARILNIKE (HRANILNE POSICE).
---	--

registrovana zadruga z omejenim poročtvom
TRST - Piazza della Caserma št. 2, t. nad. - TRST
(v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.
Poštno-branilnični račun 15.004. **TELEFON št. 969**
ima varnostne celice (safe deposits) za shranje vrednostnih listov, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulovu in požaru, urejeno je najnovejšo načinu ter jo oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.
STANJE VLOG MAD 10 MILIONOV KRON.
Bredine ure: od 9 do 12 popold. in od 3 do 5 popold. Izpolnjevanje in vasi: zavarovalni uradniki.